

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА
ТУРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Планування і контроль діяльності суб'єктів господарювання

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

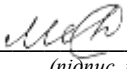
галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 073 Менеджмент
(код і назва спеціальності)

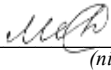
освітня програма «Менеджмент: бізнес-адміністрування»
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньо-професійної
програми

Метіль Т.К.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:
кафедрою управління підприємницькою та
туристичною діяльністю протокол
№ 1 від 01 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри
Метіль Т.К.
(підпис, ініціали,
прізвище)

ПОГОДЖЕНО:
Голова ради з якості вищої освіти
факультету управління, адміністрування та
інформаційної діяльності

Драгієва Л.В.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми: викладач кафедри управління підприємницькою і
туристичною діяльністю Степанова Н.О.

Рецензенти програми: д.е.н., проф. кафедри управління підприємницькою і
туристичною діяльністю Меркулов М.М.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	денна	заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	22	6
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2	Лабораторні заняття:	
Семестр: 4	Семінарські заняття:	
	24	6
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 3	2	
- самостійна робота: 4	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: іспит		
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Планування та контроль діяльності суб'єктів господарювання» є оволодіння ґрунтовними знаннями механізму планування, що дозволить майбутнім фахівцям найкраще планувати та моделювати майбутнє підприємств різних форм господарювання та власності, знайти оптимальні співвідношення ефективного виробництва, зберігання та реалізації продукції, раціонально використати виробничий потенціал, забезпечити високу економічну ефективність виробництва та фінансового стану господарства.

Завданням курсу є опанування принципами і методами планування, децентралізація планування зверху до низу та підвищення ролі внутрішньогосподарських планів, їх оптимізація і збалансованість на рівні підприємства та його підрозділів.

Передумовами для вивчення дисципліни «Планування та контроль діяльності суб'єктів господарювання» є поглиблення та конкретизація знань студентів, здобутих в процесі вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Фінанси, податки та податкова система», «Мікроекономіка та макроекономіка», «Теорія та менеджмент організацій», «Маркетинг», «Основи логістики».

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни «Планування та контроль діяльності суб'єктів господарювання» поглиблює та конкретизує знання студентів, здобуті в процесі вивчення дисциплін та тісно пов'язана з навчальними дисциплінами «Облік і аудит», «Контролінг», «Стратегічне управління», «Аналіз господарської діяльності».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент: бізнес-адміністрування» та стандарту вищої освіти України спец. 073 Менеджмент.

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

ифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН 3.	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
		ПРН 4.	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ЗК 5.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 3.	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
ЗК11.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПРН 16.	Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК1.	Здатність визначати та описувати характеристики організації.	ПРН 4.	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
		ПРН 5.	Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
		ПРН 8.	Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
СК3.	Здатність визначати перспективи розвитку організації.	ПРН 3.	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
		ПРН 5.	Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
СК8.	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.	ПРН 9.	Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
СК12.	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати	ПРН 3.	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

	обґрунтовані рішення.	ПРН 4.	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
		ПРН 6.	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
СК 17	Здатність ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.	ПРН 19.	Вміти визначати ризики недосягнення управлінських цілей бізнесу, недостовірності звітності, недотримання законодавства, збереження й використання його ресурсів

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК4.	ПРН3.	ПРН4.		
ЗК5.	ПРН3.			
ЗК11.		ПРН16		ПРН16
СК 1.		ПРН4., ПРН5.		ПРН8.
СК 3.	ПРН3.	ПРН5.		
СК 8.			ПРН9.	
СК 12.	ПРН3.	ПРН4., ПРН6.		
СК 17.		ПРН 19.		

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
1	Теоретико-методологічні основи планування	4	2	2			4						5
2	Система планів підприємства	4	2	2			4	2	2				6
3	Маркетингові дослідження та планування збуту продукції	4	2	2			4	2		2			5
4	Планування виробничої програми	2					4	2					6
			2	2					2	2			

5	Оперативно-календарне планування і контроль	2				4	2					
6	Матеріально-технічне забезпечення виробництва	2										5
7	Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю	2	2	2			6					5
8	Планування трудових ресурсів підприємства і оплати праці	4	2	2			5					6
9	Планування виробничої інфраструктури	4	2	2			4					6
10	Планування витрат виробництва.	4	2	2			5	2	2			6
11	Фінансове планування і контроль на підприємств	4	2	2			5	2		2		6
12	Планування і контроль оновлення продукції	2					5					5
13	Планування організаційно-технічного розвитку підприємства	2	2	2								5
14	Бізнес-планування	6	2	4			4					6
	Проведення консультації	2				2						
	Проміжний контроль						4					
	Підсумковий контроль (для екзаменів)						8					30
	Разом: 120	48	22	24		2	72	12	6	6		108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Теоретико-методологічні основи планування.

Сутність планування. Планування в термінах загальнополітичного, соціального, економічного і культурного середовища, де воно здійснюється. Планування як розумовий процес. Соціальний аспект планування. Взаємозалежність розумового та соціального процесів в плануванні. Синтез макро- і мікро підходів до планування: узгодження ймовірного і бажаного майбутнього.

Сучасний методологічний підхід до планування як діяльності, що орієнтована на прийняття рішень за умови обмеженості економічних ресурсів та альтернативності їх використання.

Філософська концепція планування. Загальна характеристика трьох філософських концепцій планування: формальної, інкрементальної та системної.

Формальне планування, його суть, передумови, сфера використання. Можливість структурування складних проблем та пошук відповідного статистичного методу чи техніки моделювання для планування. Обмеженість формального планування.

Інкрементальне планування як антитеза формального. Визначення форми й суті планування відповідно до тих обставин, в яких воно здійснюється. Визначення динамізму проблем, довіра до людських знань та інтуїції. Спрощення та над упущення інкрементальних моделей.

Системний підхід до планування як синтез двох попередніх. Основна мета системного планування. Взаємодія із зовнішнім середовищем за умови його невизначеності та непередбаченості в системному моделюванні. Кількісні та якісні методи ідентифікації критеріїв і вибору плану. Планування як безперервний процес.

Раціональний вибір в плануванні. Раціональність як засіб аргументації допущень і висновків. Раціональний вибір, його різновиди. Технічний та економічний вибір мікросистеми. Багатоаспектність і поєднання проблем планування, їх мета раціональність. Пріоритетність різних критеріїв раціонального вибору обґрунтування рішень. Загальні та спеціальні методи планування, їх характеристика.

Тема 2. Система планів підприємства.

Система планів підприємства: зміст, особливості, взаємозв'язки. План як документ, результат планування. Різновиди планів Техніко-економічне й оперативне планування, їх спільні риси та відмінності.

Стратегічне і поточне планування: суть, особливості, взаємозв'язок, відмінності. Відображення реальних умов, наявних людських і фінансових ресурсів у поточних планах. Безперервність планування.

Зміст і структура поточного планування. Основні сфери діяльності підприємства і структурна побудова поточного плану. Основні розділи плану та показники, їх загальна характеристика. Функції поточного плану: координація діяльності підрозділів, мотивації, управління виробництвом тощо.

Поняття та інструментарій розробки планів. Загальна характеристика методичних підходів до обчислень планових показників. Вибір альтернативних варіантів планів. Узгодження наявних ресурсів і потреби в них. Варіації факторів виробництва й оптимальний стан підприємства.

Інформаційна база планування. Інформація як основа обґрунтування планових рішень. Надійність інформації, її вплив на точність плану та ступінь досягнення поставленої мети. Організація інформаційного процесу: накопичення, обробка, передача. Особливості прийняття рішень за неточної (неповної) інформації. Інформаційні технології у плануванні.

Порядок розробки планів. Загальна процедура планування, її етапи. Логіка розробки системи внутрішніх фірмових планів.

Організаційні форми планування. Розподіл повноважень в організації, яка планує. Функції та структура планової команди. Особисті якості плановика.

Організаційна культура планування і засоби для її підвищення.

Тема 3. Маркетингові дослідження та планування збуту продукції

Зміст та призначення плану збуту. Економічний план споживання як основа планування збуту продукції широкого вжитку. Особливості планування збуту продукції промислового призначення.

Система показників плану збуту, їх характеристика.

Розробка плану збуту. Порядок розробки плану. Вартісні показники збуту, методика їх обчислення. Обчислення витрат на реалізацію. Розрахунки часткових збутових витрат за місцем їх виникнення. Обґрунтування рішень про стимулювання (селекцію) та обмеження (елімінацію) збуту.

Планування реклами. Комунікаційна політика у здійсненні планів збуту продукції. Методи обчислення витрат на рекламу. Планування обсягів робіт і розподіл коштів рекламного бюджету. Обґрунтування вибору рекламних засобів. Особливості

планування рекламної діяльності стосовно товарів широкого вжитку і стосовно промислових товарів.

Тема 4. Планування виробничої програми

Виробнича програма підприємства, її зміст та основні завдання. Поняття виробничої програми, її структура. Основні завдання плану виробництва продукції, зв'язок з іншими розділами поточного плану та вибраною стратегією. Показники плану, їх різновиди, зміна ролі вартісних показників у системі планування та оцінки діяльності підприємства в історичному ракурсі розвитку національної економіки.

Формування плану виробництва продукції. Особливості розробки виробничої програми як етапу стратегічного та довгострокового планів. Державний контракт і державне замовлення, їх роль у формуванні виробничої програми підприємства. Поняття номенклатури й асортименту продукції. Методика розрахунку товарної та валової продукції. Визначення оптимальних розмірів незавершеного виробництва.

Календарний розподіл виробничої програми у плановому періоді. Вимоги до календарного розподілу. Вплив угод із замовниками на оптимальність розподілу. Скорочення номенклатури виробів, що виготовляються одночасно, як основний критерій раціональності. Оптимізація виробничої програми.

Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль

Зміст, мета і завдання оперативно-календарного планування (ОКП). Суть ОКП, його мета і завдання. Зв'язок оперативно-календарного і техніко-економічного планування. Роль ОКП у забезпеченні ритмічного виробництва.

Основні терміни і поняття ОКП. Поняття об'ємного і календарного планування: виробнича програма підприємства і його підрозділи, узгодженість виробничих потужностей, структура фондів робочого часу і завантаження обладнання, величина незавершеного виробництва тощо.

Основні терміни оперативно-календарного планування: тривалість, структура виробничого циклу, планово-обліковий період, періодичність виробництва залежно від величини партії деталей. Різновиди календарних планів (циклограма, план-графік, стандарт-план тощо).

Календарно-планові нормативи в оперативному плануванні. Склад елементів, що характеризують систему ОКП. Планово-облікові одиниці, їх різновиди. Календарно-планові нормативи (періодичність, розмір партії деталей, тривалість і структура виробничого циклу, випередження щодо запуску і випуску). Форми доведення планового завдання і подання звіту про його виконання.

Системи ОКП на підприємстві. Класифікація систем ОКП. Загальна характеристика, переваги і недоліки детальних, по комплектних і позамовних систем, а також їхніх різновидів. Оцінка якості систем ОКП; галузі їх раціонального застосування.

Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.

Зміст і основні завдання плану. Програмне планування і специфікації, як основа для складання плану матеріально-технічного забезпечення. Диференційованість виробничої програми і стандартизація за принципом агрегування. Основні показники плану, порядок його розробки. Об'єкти нормування. Зведений план матеріально-технічного забезпечення і матеріальний баланс: зміст, структура і методика розрахунків.

Планування потреби в сировині і матеріальних ресурсах. Методика обчислення потреби в ресурсах. Особливості визначення обсягу потреби щодо основних матеріалів, напівфабрикатів і допоміжних матеріалів, які нормуються стосовно окремих виробів. Планування потреби в матеріалах для допоміжних і обслуговуючих процесах.

Запаси та їх регулювання. Види запасів, методика обчислення розмірів страхового, поточного, підготовчого та сезонного запасів. Система “максимум - мінімум”.. у плануванні та регулюванні запасів. Система “вчасно” (IT) і її доцільність. Прискорення реакції системи виробництва на якісні й кількісні зміни ринкового попиту.

Визначення обсягів замовлень і планування зовнішніх перевезень. Методичні підходи до визначення оптимального розміру партії закупок. Витрати на закупку залежно від величини партії.

Зберігання ресурсів і оптимізація замовлень.

Вибір транспортних засобів для зовнішніх перевезень, коригування обсягів замовлень з урахуванням витрат та термінів доставки.

Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю

Виробнича потужність підприємства і фактори, що її визначають. Поняття виробничої потужності. Різновиди виробничої потужності – вхідна, вихідна, середньорічна – методи їх обчислення. Баланс виробничої потужності.

Фактори, що визначають виробничу потужність підприємства, особливості їх впливу.

Показники використання виробничої потужності.

Поняття: “вузьке місце”, “провідна ланка”, “пропорційність”, “пропускна здатність обладнання”.

Методика обчислення виробничої потужності. Вихідні дані, необхідні для визначення виробничої потужності. Розрахунок виробничої потужності для умов одно номенклатурного масового виробництва. Методика визначення виробничої потужності для умов багато номенклатурного одиничного або дрібносерійного виробництва.

Динаміка виробничої потужності: функціональний аспект. Лімітовані фактори виробництва та вибір можливих варіацій поєднань. Замінність факторів та ліквідація диспропорції виробничих потужностей підрозділів підприємства. Здатність виробничих факторів до розподілу, її вплив на плани ресурсного забезпечення виробництва.

Тема 8. Планування трудових ресурсів підприємства і оплати праці

Потреба підприємства у трудових ресурсах, основи її планування. Основні проблеми підприємства, зв'язані з фактором “праця”. Добір кадрів. Планування фонду робочого часу. Оплата праці. Основні показники плану, порядок його розробки.

Планування чисельності і складу працюючих. Обчислення показників трудомісткості робіт, визначення норм і нормативів обслуговування виробничого процесу. Визначення чисельності робітників окремих категорій.

Планування продуктивності праці. Обчислення показників продуктивності (виробітку), їх місце в обґрунтуванні потреби в робітниках.

Визначення потреби в спеціалістах та менеджерах.

Оплата праці. Показники плану, що характеризують оплату праці – сукупні та середні. Методи обчислення фондів оплати праці для різних категорій працюючих за різних систем та форм оплати праці.

Матеріальне стимулювання працівників. Система премій за результати роботи; визначення розміру премій. Методи розподілу прибутку: часткова участь у капіталі та трудовий внесок.

Тема 9. Планування виробничої інфраструктури

Планування забезпечення підприємства технологічною оснасткою. Планування потреби в інструментах універсального та спеціального призначення. Визначення планових розмірів запасів інструментів. Методика обчислення оборотного фонду інструментів.

Ремонтне обслуговування виробництва. Методика обчислення ремонтних нормативів. Планування ремонту обладнання. Визначення трудомісткості ремонтних робіт і потреби в матеріально-технічних ресурсах, обладнанні та робітниках. Складання графіка планово-профілактичних робіт.

Енергообслуговування підприємства. Нормування енергоспоживання. Розробка планових енергетичних балансів. Визначення потреби основного та допоміжного виробництва в енергії та паливі. Розробка планових графіків навантажень власних джерел енергообслуговування.

Транспортне обслуговування виробництва. Основні показники транспортного обслуговування: вантажооборот, вантажопотік. Розробка схеми вантажопотоків. Обчислення потреби в транспортних засобах.

Тема 10. Планування витрат виробництва

Зміст плану та порядок його розробки. Основне призначення плану собівартості продукції, його завдання: взаємозв'язок з іншими планами в системі внутрішнього фірмового планування. Послідовність розробки плану. Основні показники плану, їх загальна характеристика та взаємозумовленість.

Калькулювання собівартості продукції. Планова калькуляція, її зміст і завдання. Методика калькулювання собівартості продукції. Особливості калькулювання в різних галузях виробництва. Калькулювання за методом "покриття витрат". Обчислення собівартості товарної продукції.

Планування та розподіл непрямих витрат. Кошториси витрат на експлуатацію та обслуговування устаткування, загально виробничих та загальногосподарських витрат, їх склад. Методика складання кошторисів непрямих витрат.

Методи розподілу непрямих витрат при калькулюванні, їх поширення. Необхідність уточнення величини непрямих витрат на одиницю продукції, що випускається.

Складання кошторису витрат на виробництво. Суть кошторису, його призначення і структура. Методика основних розрахунків у кошторисі. Матрична таблиця узгодження кошторису витрат і собівартість товарної продукції. Узгодження витрат підрозділів основного та допоміжного виробництва. Обчислення собівартості валової, товарної та реалізованої продукції.

Показники планування зниження собівартості продукції і сфера їх застосування. Методика обчислення зниження собівартості продукції за факторами.

Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві.

Зміст і завдання фінансового плану. Фінансовий план як картина очікування стану підприємства. Основна мета і завдання фінансового плану, його структура. Порядок розробки плану.

Планування потреби у фінансових засобах. Визначення потреби в основних та оборотних коштах, обґрунтування вибору форми скорочення потреби в капіталі (лізинг, факторинг тощо). Планування потреби в кредитних ресурсах, забезпечення ліквідності та платоспроможності підприємства.

Планування прибутковості підприємства. Пасивна й активна стадії складання плану з прибутку, їх зміст, відмінності. Прибуток від реалізації продукції і балансовий прибуток, методика оптимізації грошових потоків підприємства. Показники прибутковості, методика їх обчислення. По факторні розрахунки зміни рентабельності виробництва.

Баланс підприємства, його структура. Плановий баланс підприємства, його основне призначення. Активи та пасиви балансу. Характеристика їх складових. Обчислення основних показників балансу.

Оцінка фінансового стану підприємства на основі балансу доходів і видатків. Процентний та відносний методи обробки балансу.

Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції

Формування планів, їх склад і завдання. Загальна характеристика планових робіт у системі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Завдання розробки планів. Нормативна база планування. Комплекс основних планових обчислень: трудомісткість робіт, їх тривалість і вартість. Логічна а функціональна послідовність термінів і вартості робіт.

Оптимізаційні планові розрахунки. Економічна ефективність освоєння нової продукції: методичні підходи, порядок обґрунтування.

Вибір оптимального варіанту технологічного процесу. Методичні основи обчислення технологічної собівартості. Критична програма.

Планування витрат на підготовку та освоєння виробництва. Особливості планування витрат на науково-дослідні роботи. Закономірності зниження трудомісткості складних виробів і кількісні значення цих параметрів для виробів різних галузей виробництва. Криві освоєння.

Зміни собівартості за різних характеристик кривих освоєння.

Складання кошторису витрат та кошторисної калькуляції.

Об'ємно - календарне планування підготовки виробництва. Обчислення трудомісткості окремих циклів робіт та тривалості етапів технічної підготовки виробництва нового виробу. Особливості методики розрахунку тривалості робіт за паралельного та послідовного способів їх виконання. Порядок виконання робіт і побудова графіків Ганта. Математичне моделювання в об'ємно - календарному плануванні.

Імовірнісні методи планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів. Поняття сітьових методів та моделей, їх термінологія. Методика визначення основних показників: тривалості робіт, термінів настання подій, напруженості виконання. Побудова сітьових моделей виконання комплексів робіт, їх оптимізація.

Тема 13. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства.

Завдання і зміст плану організаційного і технічного розвитку. Система показників технічного й організаційного розвитку, методика їх розрахунку. Порядок розробки плану.

Обчислення приросту прибутку (економії) від впровадження інноваційних заходів. Обґрунтування напрямків розвитку: взаємозв'язки в системі внутрішньо фірмового планування.

Планування інвестицій. Визначення прибутковості об'єктів інвестування. Методичні підходи: обчислення дисконтованої вартості капіталу, внутрішньої процентної ставки, ануїтетів. Динамічне обчислення інвестицій та нові виробничі технології.

Критерії вибору інвестицій. Вибір за умови визначення. Прибутковість майбутніх інвестицій. Вибір за умови невизначеності. Ризик інвестицій.

Фінансування за допомогою позичкового капіталу. Кредитне фінансування розвитку підприємства, його суть. Дія фінансового важеля; переваги і загрози для підприємства-кредитора. Довгострокове державне та іноземне кредитування підприємств, встановлення прийнятих умов та термінів повернення коштів. Короткострокове кредитування та обчислення його вигідності.

Тема 14. Бізнес-планування.

Бізнес-план, його призначення і зміст. Особливості економічного обґрунтування рішень, що приймаються в процесі створення нового підприємства. Основні вимоги до змісту, структури та порядку розробки бізнес-плану. Загальна характеристика основних розділів бізнес-плану.

Обґрунтування доцільності випуску нової продукції. Характеристика основних якостей продукції, її переваг перед існуючими. Планування орієнтованих витрат, ціни та обсягу продажу продукції. План маркетингу: розповсюдження продукції, реклами і порядок ціноутворення.

Планування виробництва продукції. Обґрунтування виробництва розрахунками виробничої потужності, матеріальними ресурсами. Планування витрат на виробництво продукції, їх динаміки в період освоєння. Планування кадрів, оплата їхньої праці.

Планування фінансів нового підприємства. Методика планування досягнення беззбитковості виробництва. План реалізації продукції, складання балансів. Розробка плану одержання коштів та повернення позик.

5.2. Тематика семінарських (практичних, лабораторних) занять

Тема 1. Теоретико-методологічні основи планування

Тема 2. Система планів підприємства

Тема 3. Маркетингові дослідження та планування збуту продукції

Тема 4. Планування виробничої програми

Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль

Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю

Тема 8. Планування трудових ресурсів підприємства і оплати праці

Тема 9. Планування виробничої інфраструктури

Тема 10. Планування витрат виробництва

Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві

Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції

Тема 13. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства.

Тема 14. Бізнес-планування.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Планування та контроль діяльності суб'єктів господарювання» для денної форми навчання становить 72 год.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- підготовка до семінарських занять;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- розв'язання практичних завдань;
- виконання тестових завдань;
- підготовка доповідей та написання рефератів;
- підготовка студентів до проведення проміжного (модульного) контролю та екзамену.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин Денна (заочна) форма навчання	Форми звітності
1.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з	10 (6)	Конспект лекцій

	використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури		
2.	Підготовка до семінарських занять	22 (6)	Усна відповідь
3.	Вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання, в т.ч. - конспектування, - розв'язання задач, - виконання тестових завдань	20 (56)	Усна відповідь, конспект
4.	Підготовка доповідей та написання рефератів	8 (10)	Доповідь, реферат
5.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	-
6.	Підготовка до екзамену	8 (30)	-
	Разом	72 (108)	

Завдання для індивідуальної самостійної роботи студентів подано у силабусі дисципліни.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та окрім завдання визначених до кожної теми передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у студент може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до теми навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю: усне опитування*
- 6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота*
- 6.3. *Форми підсумкового контролю: екзамен*
- 6.4. *Засоби діагностики результатів навчання: подано у силабусі навчальної дисципліни*
- 6.5. *Критерії оцінювання результатів навчання: подано у силабусі навчальної дисципліни*

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Ноутбук, проектор, мультимедійна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела:

1. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Контролінг: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 116 с.
2. Березін О.В., Міценко Н.Г., Дуда С.Т. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Київ : Кондор 2019. 308 с.

3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 700 с. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%21%20підручник%20ЕП%20ПТБ.pdf>
4. Економіка підприємства: Навчальний посібник / С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. – 2-ге вид. К. : «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 392 с. URL: http://dglip.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5804/1/Rogach_Ek_pidp_2018_2_vid.pdf
5. Єрмаков О. Ю., Жибак М. М., Шост І. М. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2018. 272 с.
6. Єрмаков О.Ю., Жибак М.М., Динька П.К., Христенко Г.М., Гурська І.С. Організація виробництва: Навч. посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2019. 414 с.
7. Захарченко В.І. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. Львів: Видавництво «Магнолія 2016», 2019. 323 с.
8. Козик В.В., Гавриляк А.С., Петрушка Т.О. Організація виробництва: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.
9. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З.Б. Живко, О.Р. Сватюк, М.І. Копитко; за заг. ред. З.Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 456 с.
10. Михалюк Н.І. Планування діяльності підприємств: навч. посіб.. Львів :Новий світ-2000, 2021. 620с.
11. Організація виробництва: курс лекцій: навч. посіб. для студ. уклад.:О.О. Кожемяченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 233 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48106/1/konspekt_org_vyrob.pdf
12. Останкова Л., Літвінов Ю., Літвінова Т. Ціноутворення в умовах ринку: підручник. Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
13. Прохорова В. В. Д13 Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.
14. Управління персоналом: підручник / О.М. Шубалий, Н.Т. Рудь, А.І. Гордійчук, І.В. Шубала, М.І. Дзямучич, О.В. Потьомкіна, О.В. Середя; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ. 2018. 404 с. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/Управління%20персоналом%20підручник%202018.pdf>
15. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. Л. : Новий світ-2010, 2018. 268 с.
16. Шубіна С.В., Мірошник О.Ю., Швадченко В.О. Фінансовий аналіз: практикум : навч. посіб., Київ : Центр учбової літератури, 2019. 296 с.

8.2. Допоміжні джерела:

1. 25 ключових моделей управління / Гербен ван ден Берг, Пол Пітерсма / пер. з англ. В. Луненко. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 208 с.
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. 165 Бедринець, Л. П. Довгань. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2515/1/2349_IR.pdf
3. Бізнес-планування та управління проектами: навч. посіб. / за ред. П. Г. Ільчука. - Львів: «Новий Світ-2000» 2018. 216 с.
4. Бланк С., Дорф Б. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію / пер. з англ. Н. Валевська. Київ : Наш формат, 2019. 512 с.
5. Варналій З. С. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с.

6. Громко Л.С. Планування і контроль на підприємстві: методичні вказівки для практичної роботи. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2020. 50 с.
7. Должанський З. І. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. / З. І. Должанський, Т. О. Загорна. К. : ЦУЛ, 2019. 384 с.
8. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. - К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27463/1/Ekonomika_i_organiz_vyrob.pdf
9. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запухляк, І. І. Василик. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
10. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
11. Костенко Г.П. Концептуальні засади фінансового контролінгу на підприємствах курортно-рекреаційної сфери. Ефективна економіка. 2018. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6540>
12. Куц Л.Н. Капітал підприємства: формування та використання. Опорний конспект лекцій. Тернопіль, ТНЕУ, 2019. 105 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38436/1/kucz2019.pdf>.
13. Ленъ В.С., Гливенко В. В. Звітність підприємства : підручник. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2019. 676 с.
14. Лисак О.І., Андреева Л.О., Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
15. Макалюк І. В. Планування і контроль на підприємстві: Розрахункова робота: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 40 с.
16. Окландер М.А., Чукурна О.П. Маркетингова цінова політика: підручник. Київ: Центр учбової літератури. 2020. 284 с.
17. Петухова О.М. Інвестування: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 336 с.
18. Планування і контроль на підприємстві: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 051 "Економіка" першого (бакалаврського) рівня / уклад. Г. О. Селезньова, Л. В. Запашук. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 105 с.
19. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / За ред. О. М. Полінкевич, Л.В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 312 с.
20. Правдюк Н.Л., Мулик Т.О., Мулик Я.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ : ЦУЛ, 2019. 224 с.
21. Тарасенко С.І. Управління витратами: навч. посіб. Кам'янське : ДДТУ, 2018. 305 с.
22. Управління життєвим циклом корпорацій. Адізес І.; пер. Стельмах В. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. 272 с.
23. Фінанси підприємств: Навч. посіб. / Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. – 2-ге вид., розшир. та доповн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 250 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/>
24. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін. ; за заг. ред. І.О. Школьник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 368 с.

8.3. Інтернет-ресурси:

1. Бізнес Ін форм. URL: <https://www.business-inform.net/main/>
2. Бухгалтер 911. URL: <https://buhgalter911.com/>
3. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал URL: <https://dtkt.ua>
4. Економіка. Фінанси. Право. URL: <http://www.efp.in.ua/uk/releases>
5. Індeksi промислової продукції в Україні у 2010-2019 роках. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/pr/ipp/ipp_u/ipp_u14.htm

6. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases>
7. Кодекс законів про працю України URL: www.zakon.rada.gov.ua/
8. Компанія інтелектуальних технологій . URL: <https://kint.com.ua/ua/biznes-trenazher-vial>
9. Міністерство юстиції. Прийняття податкового кодексу як шлях до ефективності системи оподаткування України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_23409.
10. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Офіційний веб-портал Міністерства праці і соціальної політики URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
14. Планування і контроль проектів онлайн. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=iBcdqq9aRcs>
15. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства. URL: <https://helpiks.org/6-7250.html>
16. Складання плану продажів. Алгоритм. Відео. URL: http://stigers.com.ua/2013/11/12/sostavlenie_plana_prodaz